

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

11 NOVEMBRE 1952.

PROJET DE LOI

établissant le régime de probation
dans le système pénal.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES. MESSIEURS,

Le 18 mai 1948, le Gouvernement avait déposé sur le bureau de la Chambre des Représentants un projet de loi établissant le régime de probation dans le système pénal. Ce projet est devenu caduc par suite de la dissolution des Chambres législatives.

Persuadé de l'importance du progrès que constituerait l'introduction du régime de probation dans notre droit pénal, le Gouvernement a l'honneur de représenter ce projet qui a été amendé et complété sur certains points.

Indépendamment de l'importance du projet dans le cadre de notre système pénal, d'autres raisons ont amené le Gouvernement à le déposer à nouveau.

Convaincus de l'intérêt social de la réforme, certains Parquets usant de leur pouvoir d'appréciation de l'opportunité des poursuites, ont pu organiser un système officieux de probation pour des cas exceptionnels et dignes d'intérêt.

Les résultats encourageants qu'ils ont obtenus ont démontré qu'il y avait lieu pour tous les Parquets du Royaume, de persévérer dans cette voie avec le tact et la pondération qui les caractérisent.

La réussite de cette expérience a établi également qu'il y avait actuellement une réelle nécessité à introduire une réforme aux assises plus générales et à caractère définitif permettant l'application généralisée d'une mise à l'épreuve ou probation.

D'autre part, depuis 1944, l'encombrement des prisons a amené le Gouvernement à faire surseoir à l'exécution des courtes peines. Bien que la situation à cet égard ait tendance à s'améliorer, l'exécution des courtes peines garde ses inconvénients. En effet, si un séjour trop bref à la prison ne permet pas la rééducation, il a été constaté qu'au contraire le caractère intimidant de la prison s'émoussait, par les emprisonnements de courte durée. Grâce au système de probation, l'acuité du problème pénal et pénitentiaire

11 NOVEMBER 1952.

WETSONTWERP

waarbij het probation-regime
in het strafstelsel wordt ingevoerd.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Op 18 Mei 1948 had de Regering in de Kamer der Volksvertegenwoordigers een ontwerp van wet waarbij het probation-regime in het strafstelsel wordt ingevoerd, ter tafel gelegd. Dit ontwerp is ingevolge de ontbinding van de Wetgevende Kamers vervallen.

Overtuigd van de belangrijke vooruitgang die de invoering in ons strafrecht van het probation-regime zou uitmaken, heeft de Regering de eer d't ontwerp dat op sommige punten verbeterd en aangevuld werd, opnieuw voor te leggen.

Afgezien van het belang van het ontwerp in het bestek van ons strafstelsel, hebben andere redenen de Regering er toe genoopt het opnieuw ter tafel te leggen.

Daar zij overtuigd waren van het sociaal belang van de hervorming, hebben sommige parketten, gebruik makend van hun beoordelingsmacht over de gepastheid van de vervolgingen, voor uitzonderlijke gevallen die belangstelling verdienden, een officieus probation-regime kunnen inrichten.

Uit de bemoedigende uitslagen die zij bereikt hebben, is gebleken dat er voor al de parketten van het Rijk aanleiding was om met de tact en de bezadigdheid die hen kenmerken, op die weg te blijven voortgaan.

Uit het wellukken van deze proefneming is eveneens gebleken dat het thans werkelijk noodzakelijk is om op meer algemene en definitieve grondslagen een hervorming in te voeren die de veralgemeende toepassing van een opdeproefstelling of probation toelaat.

Anderdeels heeft sedert 1944 de overbevolking van de gevangenis de Regering er toe genoopt de tenuitvoerlegging van de korte straffen te doen opschorten. Alhoewel de toestand dienaangaande naar verbetering neigt, blijven de bezwaren der tenuitvoerlegging van de korte straffen bestaan. Inderdaad, zo een te kort verblijf in de gevangenis geen gelegenheid geeft tot wederopvoeding, werd er vastgesteld dat gevangenzetting van korte duur het intimiderend karakter van de gevangenis integendeel

posé par l'exécution des courtes peines sera diminuée de façon notable.

Le 2me Congrès international de défense sociale tenu en octobre 1949 à Liège avait du reste souhaité voir introduire la mesure de probation dans toutes les législations.

I. — UNE LACUNE DE NOTRE SYSTEME REPRESSIF.

L'échelle des peines dont dispose le juge correctionnel présente une lacune évidente si on l'envisage du point de vue de l'efficacité réelle des sanctions pénales.

Le juge, en effet, a le choix entre l'amende avec ou sans sursis, l'emprisonnement avec sursis, la courte peine de prison et l'emprisonnement de longue durée.

La peine d'amende, prononcée seule, ne peut sanctionner que des délits mineurs et n'est d'ailleurs efficace qu'à l'égard des délinquants capables de la payer.

L'emprisonnement avec sursis est, par essence, la peine infligée au délinquant occasionnel, qui a commis une infraction relativement peu grave. Alors que l'emprisonnement prive le condamné de toute vie sociale normale, la peine de prison avec sursis constitue une sanction théorique : la simple menace de l'emprisonnement, au lieu d'une peine immédiatement exécutoire, est considérée comme suffisante pour empêcher la récidive.

Or, dans le plus grand nombre des cas, les éléments qui figurent au dossier et l'enquête faite à l'audience ne permettent pas au juge de se rendre compte du caractère et des possibilités de reclassement de ce prévenu.

Depuis 1888, les tribunaux ont fait un usage assez fréquent du sursis à l'égard des délinquants primaires. La loi du 14 novembre 1947 a encore étendu le champ d'application de cette mesure : le juge peut accorder le sursis lorsque la peine qu'il prononce ne dépasse pas deux ans de prison (six mois sous l'empire de la loi du 31 mai 1888) et que le condamné n'a pas encore encouru de condamnation antérieure à une peine criminelle ou à un emprisonnement principal de plus de trois mois.

Certes, une récidive survenant pendant la période d'épreuve rend la peine exécutoire, mais il n'en est pas moins vrai que, hormis cet échec, la condamnation conditionnelle équivaut à une absence de condamnation effective. Non seulement, le condamné n'est pas privé de sa liberté, mais il n'est soumis à aucune contrainte, à aucune limitation de sa liberté d'agir et de se conduire comme bon lui semble.

Il est surprenant de constater que l'opinion publique ait admis avec autant de facilité l'adoption et l'extension récente de ce système de condamnation purement morale, dont les effets positifs dépendent de la seule bonne volonté du condamné.

L'une des raisons de la faveur de cette méthode est certes le discrédit croissant des peines d'emprisonnement de courte durée. Conservant uniquement leur caractère punitif elles n'ont qu'une valeur intimidante ou éducative très douteuse. Elles sont donc souvent nuisibles; elles ne manquent pas d'habituer le délinquant à la honte de la condamnation et de l'emprisonnement; fréquemment, sa détention a pour effet de lui faire perdre son emploi et, de plus, l'absence du soutien de famille met non seulement

afstompte. Dank zij het probation-regime zal het probleem van het strafrecht en de strafbehandeling dat door de tenuitvoerlegging van de korte straffen is opgeworpen, zich merkkelijk minder scherp stellen.

Het tweede Internationaal Congres tot bescherming van de maatschappij dat in October 1949 te Luik gehouden werd, had ten andere de wens uitgedrukt dat de probation-maatregel in al de wetgevingen zou worden ingevoerd.

I. — EEN LEEMTE IN ONS STRAFSTELSEL.

De schaal van de straffen waarover de correctionele rechter beschikt, vertoont klaarblijkelijk een leemte wanneer men haar van uit het oogpunt van de werkelijke doeltreffendheid der strafsancties beschouwt.

De rechter heeft immers de keus tussen geldboete met of zonder schorsing, gevangenisstraf met schorsing, korte gevangenisstraf en lange gevangenisstraf.

Geldboete, wanneer zij alleen wordt uitgesproken, kan enkel in geval van eerder lichte misdrijven worden opgelegd; zij is trouwens slechts doeltreffend ten aanzien van delinquenten die bij machte zijn ze te betalen.

Gevangenisstraf met schorsing is uiteraard de straf welke opgelegd wordt aan de gelegenheidsdelinquent die een betrekkelijk weinig zwaar misdrijf heeft gepleegd. Terwijl de gevangenzetting de veroordeelde uitsluit van elk normaal maatschappelijk leven, maakt de gevangenisstraf met schorsing een theoretische sanctie uit : de enkele bedreiging met gevangenzetting, in plaats van een onmiddellijk uitvoerbare straf, wordt als voldoende beschouwd om herhaling te voorkomen.

Welnu, in de meeste gevallen volstaan de gegevens welke in het dossier voorhanden zijn en het ter terechtzitting gedane verhoor niet om het de rechter mogelijk te maken zich rekenschap te geven van het karakter en de reclasseringsmogelijkheden van die beklaagde.

Sinds 1888, hebben de rechtbanken tamelijk vaak gebruik gemaakt van de schorsing ten aanzien van primaire delinquenten. De wet van 14 November 1947 heeft het toepassingsgebied van deze maatregel nog uitgebreid : de rechter kan de schorsing verlenen wanneer de straf die hij uitspreekt twee jaar gevangenisstraf niet te boven gaat (zes maanden onder de wet van 31 Mei 1888) en de veroordeelde nooit vroeger een veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie maanden heeft opgelopen.

Voorzeker, recidive gedurende de proeftijd maakt de straf uitvoerbaar; toch staat evenzeer vast dat, zo de betrockene intussen niet hervalt, de voorwaardelijke veroordeling gelijk staat met het ontbreken van een werkelijke veroordeling. Niet alleen wordt de veroordeelde niet van zijn vrijheid beroofd, doch hij is aan generlei dwang onderworpen, zijn vrijheid van handelen en om zich naar goeddunken te gedragen wordt aan generlei beperking onderworpen.

Het is opvallend te bevinden dat de openbare mening zo geredelijk vrede heeft genomen met de aanneming en onlangs nog met de uitbreiding van dat stelsel van louter morele veroordeling waarvan de positieve uitslagen uitsluitend van de goede wil van de veroordeelde afhangen.

Een van de redenen waarom die methode zoveel bijval geniet, is voorzeker dat de korte gevangenisstraffen hoe langer hoe meer in discredit vallen. Waar zij enkel hun karakter van straf behouden, hebben zij slechts een zeer twijfelachtige afschrikkende of opvoedende waarde. Zij zijn derhalve dikwijls nadelig; doorgaans gewinnen zij de delinquent aan de schande van de veroordeling en de gevangenzitting; het gebeurt vaak dat hij, door zijn hechtenis, zijn betrekking verliest en daarenboven wordt het

celle-ci dans la gêne, mais la place parfois à charge de l'assistance publique.

Depuis plus d'un siècle la tendance générale des tribunaux s'est pourtant orientée vers l'indulgence, vers la diminution de la durée des peines d'emprisonnement.

Il en résulte une véritable poussière de pénalités, un nombre important de courtes peines de prison avec tous les inconvénients qu'elles comportent. Ainsi, en 1948 et en 1949, les peines correctionnelles et de police de moins de 3 mois prononcées avec ou sans sursis représentaient environ 60 % des peines de prison de ces catégories.

S'il se présente des cas pour lesquels l'amende, la courte peine de prison, la peine de prison avec sursis apparaissent inopportunes, le juge devra-t-il donc se résoudre à infliger un emprisonnement d'une durée qui ne paraît pas requise par les exigences immédiates de la répression, dans le seul but de soumettre le délinquant à un régime pénitentiaire éducatif ou intimidant ?

C'est là qu'apparaît clairement une lacune dans notre système pénal. Entre le délinquant purement occasionnel, qui doit bénéficier du sursis et le criminel qui, en raison de la gravité des faits et de son attitude anti-sociale, doit être rééduqué ou écarté temporairement ou même définitivement de la vie sociale il existe des délinquants peu dangereux, désireux de se relever et d'éviter une rechute. La seule menace de la peine ne peut suffire à les guérir de leur instabilité professionnelle, à les adapter à leur milieu familial ou social, ni à leur faire adopter un mode de vie qui ne les expose pas à la délinquance. Or ce ne sera certes pas la courte peine de prison qui les aidera à sortir de ces difficultés.

D'autre part, la loi du 31 mai 1888 modifiée en 1947, abandonne à lui-même le condamné auquel le sursis a été accordé, sans lui apporter le moindre soutien pour lui permettre d'opérer le redressement nécessaire qui lui évitera la rechute; aucune tutelle ne lui est organisée.

En effet, dans le système du sursis, on peut dire qu'une seule condition générale est imposée au condamné conditionnel : il ne doit pas pendant la période d'épreuve commettre un nouveau délit. Au contraire, sous le régime de probation, les conditions imposées par le juge, avec leurs multiples modalités inspirées par le seul souci du reclassement du délinquant, de sa récupération par la société, enrichissent le régime négatif du sursis.

La probation prend ainsi place dans le cadre plus général de la notion moderne de l'individualisation des peines.

II. — LE SYSTEME DE PROBATION A L'ETRANGER.

Cette lacune a été comblée dans les pays anglo-saxons par le système de probation qui, aux Etats-Unis comme en Grande-Bretagne, fait partie intégrante du système pénal depuis de longues années.

Quelles furent les origines de la probation dans les pays anglo-saxons ?

Dès 1841 un philanthrope John Augustus, de Boston, aurait pris l'habitude de se présenter au tribunal et de se porter garant de la conduite des délinquants que le juge s'appropriait à envoyer à la prison ou à la maison de correc-

gezin, dat zijn kostwinner moet ontberen, niet alleen in ellende gedompeld, maar valt het soms ten laste van de openbare onderstand.

Toch zijn de rechtbanken, sedert nagenoeg een eeuw, over 't algemeen geneigd geweest inschikkelijk te zijn en de duur van de gevangenisstraffen te verkorten.

Zulks geeft aanleiding tot een menigte kleine strafsancities, tot een aanzienlijk aantal korte gevangenisstraffen met al de daaraan verbonden bezwaren. Aldus vertegenwoordigden in 1948 en in 1949 de correctionele en politiestraffen van minder dan 3 maanden die met of zonder schorsing werden uitgesproken, ongeveer 60 t. h. van die categorieën gevangenisstraffen.

Zal de rechter, zo zich gevallen voordoen waarin geldboete, korte gevangenisstraf, gevangenisstraf met schorsing ongewenst voorkomen, er dus toe moeten besluiten een gevangenisstraf op te leggen waarvan de duur niet door de onmiddellijke noodwendigheden van de bestrafing vereist blijkt, met het enkel doel de delinquent aan een opvoedend of afschrikkend strafregime te onderwerpen ?

Het is hier dat ons strafstelsel klaarblijkelijk een leemte vertoont. Tussen de loutere gelegenheidsdelinquent die het voordeel van de schorsing moet genieten, en de misdadiger die, wegens de zwaarte van de feiten en zijn anti-sociale gedraging, moet wederopgevoed of tijdelijk dan wel zelfs definitief uit het maatschappelijk leven verwijderd worden, bestaat er een andere categorie van delinquenten, namelijk zij die weinig gevaarlijk zijn, die verlangen zich te beteren en een herhaling te voorkomen. Enkel de bedreiging met straf kan niet volstaan om ze te genezen van hun gebrek aan beroepsstabiliteit, om ze aan hun gezins- of sociaal milieu aan te passen, noch om hun een levenswijze te doen volgen die hen niet aan misdadigheid blootstelt. Welnu, het zal voorzeker niet de korte gevangenisstraf zijn die hen zal helpen die moeilijkheden te boven te komen.

Aan de andere kant, volgens het stelsel van de wet van 31 Mei 1888, die in 1947 werd gewijzigd, wordt de veroordeelde die schorsing heeft gekregen, aan zijn lot overgelaten, zonder dat hem enigerlei steun wordt verleend om de nodige verbetering te bereiken, die hem op de rechte weg moet brengen; geen enkele voogdij wordt voor hem ingericht.

In het stelsel van de schorsing mag men immers zeggen dat aan de voorwaardelijk veroordeelde één enkele algemene voorwaarde wordt opgelegd : hij mag gedurende de proeftijd geen nieuw misdrijf plegen. Onder het probationregime integendeel, ontwikkelen de door de rechter opgelegde voorwaarden, met hun veelvuldige modaliteiten die er enkel op gericht zijn de delinquent te reclassen en hem opnieuw in de maatschappij in te schakelen, het negatief regime van de schorsing.

Het probation-stelsel neemt aldus plaats in het meer algemeen bestek van het modern begrip van de individualisering der straffen.

II. — HET PROBATION-STELSEL IN HET BUITENLAND.

Die leemte werd in de Angel-Saksische landen aangevuld door het invoeren van het probation-stelsel dat in de Verenigde Staten evenals in Groot-Brittannië sedert veelvuldige jaren een integrerend deel van het strafstelsel uitmaakt.

Welke is de oorsprong van het probation-stelsel in de Angel-Saksische landen ?

Reeds in 1841 zou een philanthroop, John Augustus van Boston, de gewoonte hebben aangenomen zich bij de rechtbank aan te melden en in te staan voor het gedrag van de delinquenten die de rechter op het punt was naar de ge-

tion. Le juge devant cette garantie acceptait de suspendre sa sentence et invitait Augustus à comparaître à nouveau quelques mois plus tard avec son protégé.

Si celui-ci avait modifié sa conduite, dans l'intervalle, le juge s'abstenait de le condamner.

Après sa mort survenue en 1859, l'action de John Augustus fut continuée par Rufus Cook. En 1878 seulement cette méthode reçut une consécration légale par une disposition qui permit de nommer, à Boston, le premier agent de probation rémunéré, chargé de faire des enquêtes sociales avant le jugement et de surveiller les délinquants qui lui étaient confiés par le tribunal.

Depuis lors, cette mesure pénale a été adoptée successivement par la plupart des législations pénales des États-Unis. En 1940, tous les États, à l'exception de celui du Wyoming, possédaient un système de probation pour les mineurs délinquants.

Dans le domaine de l'enfance, cette méthode a d'ailleurs été adoptée par presque tous les pays européens en même temps qu'ils instituaient une juridiction spéciale pour les mineurs.

En Belgique, le système de mise en liberté surveillée, exercée par les délégués à la protection de l'enfance, n'est qu'une variante du système de probation.

Mais aux États-Unis, la méthode de probation a pris aussi un grand développement dans la répression des délits commis par les adultes.

En 1951, 44 États et le district fédéral de Colombie possédaient un système de probation pour adultes.

La législation fédérale a adopté cette méthode en 1925. Et dès 1939, les tribunaux fédéraux l'appliquaient dans 34,8 % des affaires répressives qui leur étaient soumises.

Devant les tribunaux des États, le pourcentage des délinquants, auxquels ce système est appliqué, varie fortement, allant de 11,6 % dans le Dakota du Nord à 65,8 % en Rhode Island (v. Attorney General's Survey of Release procedures. Vol. II Probation. Washington, 1939, p. 37).

En Angleterre, l'usage de la méthode de probation remonte à plus d'un demi-siècle.

Déjà au début du siècle dernier, on trouve trace de pratiques judiciaires qui avaient pour effet de laisser le délinquant en liberté sous caution ou de lui faire prendre l'engagement de comparaître pour être jugé, s'il en était requis.

Par ailleurs, un magistrat de Birmingham, Matthew Davenport Hill, avait coutume vers 1841 de faire procéder par la police à des enquêtes sur la conduite de jeunes délinquants laissés en liberté.

Mais il faut attendre jusqu'en 1887 pour voir adopter la première loi, le « First Offenders Act », qui autorise le tribunal à suspendre le prononcé de son jugement à l'égard de certains délinquants primaires.

Cette loi fut amendée et la méthode fut étendue par les lois de 1907, 1914, 1925, 1933 et 1948.

Le Criminal Justice Act de 1925 institue notamment des comités de probation qui ont pour mission de veiller à la façon dont les agents de probation s'acquittent de leur tâche.

Comme aux États-Unis, les tribunaux anglais recourent souvent à la méthode de probation.

En 1949, elle fut appliquée à 16,6 % des délinquants adultes inculpés de délits graves « indictable offenses ». (V. Probation and related measures — United Nations 1951 — p. 127.)

vangelis of het verbeteringsgesticht te zenden. Ten aanzien van die garantie stemde de rechter er in toe de uitspraak te schorsen en verzocht Augustus enkele maanden later opnieuw met zijn beschermeling te verschijnen.

Had deze in de tussentijd zijn gedrag verbeterd, dan zag de rechter er van af hem te veroordelen.

Na het overlijden van Augustus, in 1859, werd zijn werk door Rufus Cook voortgezet. Eerst in 1878 werd dat systeem wettelijk bekrachtigd door een bepaling krachtens welke te Boston de eerste bezoldigde probation-agent kon worden benoemd, die er mede belast was vóór het vonnis tot een maatschappelijk onderzoek over te gaan en toezicht te houden op de hem door de rechtbank toevertrouwde delinquenten.

Sedertdien werd die strafrechtelijke maatregel achtereenvolgens door de meeste strafwetgevingen in de Verenigde Staten aangenomen. In 1940 hadden al de Staten, de Staat Wyoming uitgezonderd, een probation-stelsel voor minderjarige delinquenten.

Op het gebied van de kindbescherming, werd deze methode trouwens door nagenoeg alle Europese landen aangenomen, terwijl zij terzelfdertijd een bijzondere rechtsmacht voor de minderjarigen invoerden.

In België is het stelsel van invrijheidstelling onder toezicht, dat door de afgevaardigden ter kindbescherming wordt toegepast, slechts een variant van het probation-stelsel.

Maar in de Verenigde Staten heeft het probation-stelsel eveneens een grote uitbreiding genomen in de bestraffing van de door de volwassenen gepleegde misdrijven.

In 1951 waren er 44 Staten, benevens het federaal district Columbia, die een probation-stelsel voor volwassenen bezaten.

In 1925 werd deze methode door de federale wetgeving aangenomen. Van 1939 af pasten de federale rechtbanken haar toe in 34,8 t. h. van de hun voorgelegde strafzaken.

Vóór de rechtbanken van de Staten, verschilt het percentage van de delinquenten op wie dat stelsel wordt toegepast aanmerkelijk: het schommelt tussen 11, 6 t. h. in Noord-Dakota en 65, 8 t. h. in Rhode-Island (zie Attorney-General's Survey of Release procedures. Boekd. II Probation. Washington, 1939, blz. 37).

In Engeland wordt het probation-stelsel sedert ruim een halve eeuw toegepast.

Reeds in het begin der vorige eeuw treft men sporen van gerechtelijke praktijken aan die ten doel hadden de delinquent in vrijheid te laten mits borgstelling of hem de verbintenis te doen aangaan te verschijnen om te worden veroordeeld, indien hij daartoe gevorderd werd.

Voorts had een magistraat van Birmingham, Matthew Davenport Hill, omtrent 1841, de gewoonte door de politie een onderzoek te doen instellen naar het gedrag van jeugdige delinquenten die in vrijheid waren gelaten.

Toch was het eerst in 1887 dat de eerste wet werd aangenomen: de « First Offenders Act », waarbij aan de rechtbank machtiging wordt verleend de uitspraak van haar vonnis ten aanzien van sommige primaire delinquenten te schorsen.

Deze wet werd gewijzigd en de er in aangewende methode werd uitgebreid door de wetten van 1907, 1914, 1925, 1933 en 1948.

De « Criminal Justice Act » van 1925 richt, onder meer, probation-comités op, die tot opdracht hebben toezicht te houden op de wijze waarop de probation-agenten zich van hun taak kwijten.

Evenals in de Verenigde Staten nemen de Engelse rechtbanken vaak hun toevlucht tot het probation-stelsel.

In 1949 werd het toegepast op 16,6 t. h. van de volwassen delinquenten aan wie ernstige misdrijven ten laste gelegd waren: « indictable offences » (zie « Probation and related measures — United Nations — 1951, blz. 127).

Il est difficile d'estimer avec précision les résultats obtenus.

Ils varient d'un endroit à l'autre selon l'application plus ou moins judicieuse de cette mesure par les tribunaux et selon la qualité des agents de probation.

Des estimations faites en Angleterre ont établi que le pourcentage des cas dont l'évolution était favorable variait entre 67 et 88 %, ce qui doit être considéré comme un résultat remarquable. (V. A. Probation Handbook — Londen 1935 — pp. 48-49.)

Les pays anglo-saxons ne sont plus les seuls à avoir adopté le système de probation. C'est ainsi que certaines législations d'Europe renferment des procédures qui se rapprochent de la probation tout en présentant de grandes divergences : le code pénal fédéral suisse, notamment, contient un système de sursis à l'exécution de la peine avec une mise sous probation; les Pays-Bas ont dans leur code un système comparable à la probation, qui fut remanié par la loi du 15 juin 1951; il faut également mentionner les systèmes de probation instaurés en Finlande et au Danemark. La France ne possède pas de système de probation, mais elle étudie actuellement cette méthode.

III. — LE PROJET DE PROBATION.

Le système du présent projet de loi constitue un moyen terme entre le système anglo-américain de probation et l'institution du sursis qui existe actuellement en droit belge.

En effet, comme dans la méthode anglo-américaine, le délinquant pourra être soumis à une surveillance sociale; il sera tenu d'observer les conditions qui lui ont été imposées par la juridiction.

Mais au lieu de surseoir au prononcé du jugement suivant la pratique anglo-américaine, le tribunal prononcera une condamnation dont seule l'exécution sera suspendue.

A) Pourquoi ce compromis plutôt que l'adoption du système anglo-américain ?

Le système de la mise à l'épreuve, après la saisine du juge répressif et par décision de celui-ci sans qu'il ait été statué sur la matérialité ou l'imputabilité de l'infraction (conviction) tout en surseyant au prononcé de la condamnation (sentence) sur laquelle il se réserve le droit de statuer ultérieurement, a été abandonné par le législateur anglais (Criminal Justice Act 1948) en faveur d'un système dans lequel le juge statue préalablement sur la matérialité et l'imputabilité de l'infraction.

Lors de l'examen du projet de 1948 par la commission de la Justice de la Chambre des Représentants, certains membres avaient manifesté le désir de voir introduire dans notre législation un système de probation par sursis à la condamnation. Il présente certes l'avantage, si l'épreuve réussit, de ne pas flétrir l'individu par une condamnation et de laisser vierge son casier judiciaire.

Le Gouvernement cependant, ayant soumis la question à une étude approfondie, n'a pu se rallier à cette proposition. Elle impliquerait, en effet, l'adoption de la procédure pénale anglaise pour les cas où la probation serait

Het is moeilijk met juistheid uit te maken welke resultaten er verkregen werden.

Zij verschillen volgens de localiteiten, naar gelang van de min of meer oordeelkundige toepassing van die maatregel door de rechtbanken en de bekwaamheid van de probation-agenten.

Uit de in Engeland gemaakte schattingen blijkt dat het percentage van de gevallen, die een gunstig verloop hebben gehad, verschilde van 67 tot 80 t. h., hetgeen als een merkwaardig resultaat moet worden beschouwd (zie « A Probation Handbook » — Londen 1935 — blz. 48-49).

De Angel-Saksische landen zijn niet meer de enige die het probation-stelsel hebben aangenomen. Aldus behelzen sommige wetgevingen van Europa procedures die het probation-stelsel benaderen ofschoon zij grote verschillen vertonen : het Federaal Zwitsers Wetboek van Strafrecht, onder meer, behelst een stelsel tot schorsing van de tenuitvoerlegging der straf met een onder probation-stelling; Nederland heeft in zijn wetboek een stelsel dat met het probation-stelsel kan vergeleken worden en dat door de wet van 15 Juni 1951 werd omgewerkt; de in Finland en in Denemarken ingestelde probation-stelsels dienen eveneens te worden vermeld. Frankrijk heeft geen probation-stelsel, maar bestudeert thans die methode.

III. — HET ONTWERP VAN PROBATION-STELSEL.

Het stelsel van dit ontwerp van wet is een middelweg tussen het Engels-Amerikaans probation-stelsel en de voor de schorsing geldende regeling, welke thans in het Belgisch recht bestaat.

Inderdaad, evenals in het Engels-Amerikaans stelsel, zal de delinquent aan een maatschappelijk toezicht kunnen onderworpen worden; hij zal er toe gehouden zijn de hem door de rechtbank opgelegde voorwaarden in acht te nemen.

Maar in plaats van, volgens de Engels-Amerikaanse praktijk, de uitspraak van het vonnis te schorsen, zal de rechtbank een veroordeling uitspreken waarvan alleen de tenuitvoerlegging zal worden geschorst.

A) Waarom eerder dit compromis dan de aanneming van het Engels-Amerikaans stelsel ?

Het stelsel van de opdeproefstelling, nadat de strafrechter de zaak in handen heeft gekregen en ingevolge zijn beslissing, zonder dat er uitspraak werd gedaan over de materialiteit van het misdrijf of de schuldbevinding aan het misdrijf (conviction) terwijl de uitspraak wordt geschorst van de veroordeling (sentence) waarover hij zich het recht voorbehoudt naderhand uitspraak te doen, werd door de Engelse wetgever prijsgegeven (Criminal Justice Act 1948) ten gunste van een stelsel waarin de rechter vooraf over de materialiteit van het misdrijf en de schuldbevinding er aan uitspraak doet.

Tijdens het onderzoek van het ontwerp van 1948 door de commissie voor Justitie van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, hadden sommige leden de wens uitgedrukt dat een probation-stelsel door schorsing van de veroordeling in onze wetgeving zou worden ingevoerd. Het biedt voorzeker het voordeel, zo de proef slaagt, de persoon niet door een veroordeling te onteren en zijn strafregister blanco te laten.

Nadat zij de kwestie aan een grondige studie had onderworpen, heeft de Regering zich evenwel niet bij dit voorstel kunnen aansluiten. Het zou immers het aannemen van de Engelse strafrechtspleging insluiten voor de gevallen

applicable. Or une telle réforme de la procédure n'est concevable que sur le plan le plus général et ne pourrait, sans de sérieux inconvénients, être limitée à la probation.

Quoi qu'il en soit, la longue expérience de l'Angleterre en la matière, trouvant un aboutissement dans le « Criminal Justice Act 1948 » prouve la nécessité d'une condamnation préalable à la mise à l'épreuve. Dans ses déclarations à la Chambre des Communes (27 novembre 1947, Hansard, col. 2148), le Secrétaire d'Etat du Home Department, M. Ede, souligne que trop souvent la probation était considérée comme une libération totale des suites pénales de la faute. Cette erreur devait être rectifiée aussi bien dans l'esprit des délinquants que dans celui du public. La probation n'est pas un acquittement mais seulement une occasion donnée au délinquant de se reclasser.

Au surplus, le Gouvernement a estimé qu'il y avait encore d'autres inconvénients à adopter un tel projet.

Le juge devrait en effet commencer par statuer sur la culpabilité de l'individu et il serait arbitraire d'interdire à l'inculpé l'exercice des différents recours contre cette décision. Par ailleurs, en décidant de suspendre le prononcé de la condamnation, le juge devrait fixer un délai extrême, avant l'expiration duquel l'affaire serait ramenée à l'audience, soit pour prononcer la peine, soit pour dire qu'il y renonce définitivement suivant les résultats de l'épreuve.

Or, si ce délai était court, on ne pourrait être assuré que le délinquant soit amendé; d'autre part, si la période d'épreuve était longue les autorités judiciaires se trouveraient devant de grandes difficultés dans le cas où la mise sous probation aurait échoué; l'instruction de l'affaire devrait être reprise après un assez long délai, les jugements devant se faire sur pièces étant donné le dépérissement fatal des preuves, en un mot l'atmosphère exacte de l'affaire serait impossible à reconstituer, ce qui serait nuisible à la répression aussi bien qu'à l'inculpé.

Il est incontestable enfin que le juge éprouvera les plus grandes difficultés à faire abstraction de la conduite de l'intéressé durant la période d'épreuve pour doser uniquement la peine sur sa culpabilité.

Au surplus, est-il désirable que le casier judiciaire ne porte aucune trace du délit pour lequel l'auteur, reconnu coupable, a été mis sous probation? Tout tribunal répressif doit en effet connaître complètement les antécédents du prévenu qu'il juge.

La probation qui fait l'objet du présent projet est en définitive un sursis à l'exécution de la peine complété par une tutelle sociale.

Cette sanction pénale, que l'on peut qualifier de mesure restrictive de la liberté, s'insère entre le sursis pur et simple et la peine privative de liberté. Il est dès lors logique qu'elle soit prononcée comme le sursis après la fixation de la peine. Comme pour le sursis l'exécution de la peine est tenue en suspens.

Les articles du projet étant présentés suivant l'ordre chronologique dans lequel se dérouleront ordinairement les diverses phases de la procédure il a paru logique de suivre cette méthode dans le présent exposé.

waarin het probation-stelsel zou toepasselijk zijn. Welnu, dergelijke hervorming van de rechtspleging is enkel in te denken op het meest algemeen plan en zou, zonder ernstige bezwaren, niet tot het probation-stelsel kunnen beperkt worden.

Wat er ook van zij, de lange ondervinding van Engeland ter zake die uitliep op de « Criminal Justice Act 1948 » bewijst de noodzakelijkheid van een veroordeling die de opdeproefstelling voorafgaat.

In zijn verklaringen in het Lagerhuis (27 November 1947 — Hansard col. 2148), legt de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de heer Ede, er de nadruk op dat probation al te dikwijls beschouwd werd als een volledige vrijstelling van de strafrechtelijke gevolgen van de schuld. Die vergissing moest zowel in de geest van de delinquenten als in die van het publiek worden rechtgezet. Probation is geen vrijspraak, maar enkel een aan de delinquent gegeven gelegenheid om zich te reclasseren.

Daarenboven heeft de Regering geoordeeld dat er nog andere bezwaren tegen de aanneming van een dergelijk ontwerp bestonden.

De rechter zou immers in de eerste plaats moeten beslissen over de schuld van de persoon en het zou arbitrair zijn moest men aan de verdachte de uitoefening van de verschillende rechtsmiddelen tegen deze beslissing verbieden. Bovendien, waar de rechter beslist de uitspraak van de veroordeling te schorsen, zou hij een uiterste termijn moeten vaststellen vóór het verstrijken waarvan de zaak opnieuw ter terechtzitting zou worden gebracht, hetzij om de straf uit te spreken, hetzij om te verklaren dat hij er definitief van afziet, naar gelang van de uitslagen van de proefneming.

Welnu, zo die termijn kort is, zou men er niet zeker van kunnen zijn dat de delinquent zich gebeterd heeft; indien anderdeels de proeftijd lang ware, dan zouden de rechterlijke overheden zich voor grote moeilijkheden bevinden ingeval de onder probation stelling zou mislukt zijn; het onderzoek van de zaak zou na een tamelijk lange termijn moeten hernomen worden; de vonnissen zouden, gezien het feit dat de bewijzen fataal hun bewijskracht zouden verloren hebben, moeten uitgesproken worden op stukken, met een woord, het zou onmogelijk zijn de zaak weder in haar juiste atmosfeer te herstellen, hetgeen zowel voor de bestraffing als voor de verdachte nadelig zou zijn.

Het staat tenslotte buiten kijf dat de rechter grote moeilijkheden zal ondervinden om het gedrag van de betrokkene gedurende de proeftijd buiten beschouwing te laten om de straf alleen naar zijn schuldenlast af te meten.

Is het bovendien wenselijk dat het strafregister geen spoor zou vertonen van het misdrijf waarvoor de dader, die schuldig bevonden werd, aan het probation-stelsel onderworpen werd? Iedere strafrechtbank moet immers volkomen bekend zijn met de antecedenten van de beklaagde die zij moet oordelen.

Het probation-stelsel waartoe dit ontwerp strekt is tenslotte een schorsing van de tenuitvoerlegging der straf aangevuld door een sociale voorgedij.

Deze strafsancie, die kan beschouwd worden als een maatregel, waarbij de vrijheid wordt gekortwiekt, wordt tussen de eenvoudige schorsing en de vrijheidsstraf ingelast. Het is derhalve logisch dat zij, zoals de schorsing, na de vaststelling van de straf wordt uitgesproken. Zoals voor de schorsing, wordt met de tenuitvoerlegging van de straf gewacht.

Daar de artikelen van het ontwerp elkaar opvolgen naar de chronologische volgorde waarin zich gewoonlijk de verschillende fases van de rechtspleging afspelen, is het logisch gebleken deze methode in onderhavig ontwerp te volgen.

B) Enquête préliminaire.

L'enquête préliminaire présente une importance capitale pour la réussite même du système de probation. C'est par elle que le juge connaît la personnalité du prévenu et le milieu dans lequel il vit, se rend compte de ses besoins et de ses possibilités de réadaptation et décide dans son intérêt et dans celui de la société s'il y a avantage à le placer sous probation ou à lui appliquer une autre sanction pénale.

Cette enquête, désirable d'ailleurs pour les inculpés, est indispensable si le délinquant reconnu coupable est laissé en liberté et soumis à un traitement social. Elle ne peut cependant aboutir si elle ne rencontre pas la collaboration de l'intéressé lui-même. Elle peut être ordonnée par le ministère public, le juge d'instruction, les juridictions d'instruction et de jugement.

Une telle enquête doit être confiée à un spécialiste. Les renseignements fournis par les polices ne peuvent en effet suffire en pareille matière : l'enquête sociale et l'enquête policière ne se ressemblent pas. L'enquête sociale prend en considération des éléments variés, que l'information judiciaire ne retient généralement pas; d'autre part, la police n'est pas compétente pour recueillir ces divers éléments d'une façon complète et détaillée.

Pour faire connaître le milieu social du délinquant, l'agent de probation décrit la situation de famille de l'intéressé, celle de ses parents, son niveau intellectuel, sa profession actuelle, les professions antérieurement exercées, sa situation matérielle, son genre de vie, ses distractions, ses relations. Il note également l'attitude du délinquant vis-à-vis de sa famille et de son entourage; il décrit son caractère, son tempérament et son comportement.

Il est indispensable que l'agent de probation fasse preuve de doigté et de tact dans ses rapports tant avec le prévenu qu'avec les personnes de son entourage.

Cette enquête sociale qui est effectuée après avoir obtenu l'assentiment de l'inculpé, constitue une véritable innovation dans la loi. Cet accord est requis, car la probation ne peut se concevoir qu'à l'égard d'un condamné consentant comme il a été dit ci-dessus.

Le plus souvent pour obtenir une description complète d'un cas, il sera indispensable de faire procéder en même temps qu'à l'enquête sociale à un examen physique et mental. Ce dernier moyen d'investigation se fait conformément aux règles de la procédure pénale et dans les formes habituelles. Il n'a donc pas été nécessaire d'en faire mention dans le texte de la loi.

L'examen physique et mental pourra se faire normalement par le service d'anthropologie pénitentiaire si le prévenu se trouve en détention préventive. S'il est en liberté il pourra être convoqué par le médecin désigné : mais il faut absolument éviter que le prévenu ne soit obligé de se présenter dans une prison pour cet examen afin de pouvoir assurer à cette enquête la discrétion indispensable.

Le prévenu peut fournir tous certificats ou attestations délivrés par son médecin habituel. L'enquête sociale est faite par un auxiliaire social.

La synthèse de l'étude individuelle et de l'enquête sociale est faite par le médecin anthropologue qui en dégage les conclusions et fait des propositions concernant les mesures à prendre.

Il pourra cependant dans certains cas apparaître superflu

B) Voorafgaande enquête.

De voorafgaande enquête is van 't allerhoogste belang voor het welslagen zelf van het probation-stelsel. Het is door die enquête dat de rechter de persoonlijkheid van de beklaagde en het milieu waarin hij leeft kent, zich rekenschap geeft van zijn behoeften en zijn wederaanpassingsmogelijkheden en, zowel in het belang van de betrokkene als in het belang van de maatschappij, beslist of het best is hem onder probation te stellen dan wel een andere strafsanctie op hem toe te passen.

Deze enquête, die trouwens voor de verdachten wenselijk is, is volstrekt noodzakelijk indien de schuldig bevonden delinquent in vrijheid gelaten en aan een maatschappelijke behandeling onderworpen wordt. Zij kan echter niet slagen indien de betrokkene zelf er niet aan medewerkt. Zij kan bevolen worden door het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter, de rechtsmachten van onderzoek en van wijzen.

Zodanige enquête moet aan een specialist worden toevertrouwd. De door de politie verstrekte inlichtingen kunnen immers in dergelijke aangelegenheid niet volstaan : de maatschappelijke enquête en de politieënquête gelijken niet op elkaar. De maatschappelijke enquête neemt allerlei gegevens in aanmerking, waarmede het gerechtelijk vooronderzoek over het algemeen geen rekening houdt; anderdeels is de politie niet bevoegd om die verschillende gegevens volledig en omstandig bijeen te brengen.

Om de maatschappelijke omgeving van de delinquent te doen kennen, omschrijft de probation-agent de gezinstoestand van de betrokkene, deze van zijn verwanten, zijn verstandelijke ontwikkeling, zijn tegenwoordig beroep, de vroeger door hem uitgeoefende beroepen, zijn materiële toestand, zijn levenswijze, zijn ontspanning, zijn omgang. Hij houdt insgelijks aantekening van de houding van de delinquent tegenover zijn familie en zijn omgeving; hij omschrijft zijn karakter, temperament en gedraging.

Het is onontbeerlijk dat de probation-agent doet blijken van beleid en tact in zijn omgang met de beklaagde zelf, evenzeer als met de personen uit zijn omgeving.

Die maatschappelijke enquête, die wordt uitgevoerd nadat de toestemming van verdachte werd bekomen, betekent een echte nieuwigheid in de wet. Dit akkoord is vereist, want de probation is slechts in te denken tegenover een veroordeelde die, zoals hiervoren is gezegd, zijn toestemming verleent.

Meestendeels zal het onontbeerlijk zijn, ten einde een volledige beschrijving van een geval te verkrijgen, gelijk met de maatschappelijke enquête tot een lichamelijk en geestesonderzoek te doen overgaan. Dit laatste onderzoeksmiddel geschiedt overeenkomstig de regelen van de rechtspleging in strafzaken en in de gewone vormen. Het was dus niet nodig daarvan gewag te maken in de tekst van de wet.

Het lichamelijk en geestesonderzoek kan normaal gedaan worden door de anthropologische dienst bij de gevangnissen zo de beklaagde zich in voorlopige hechtenis bevindt. Zo hij in vrijheid is, kan hij door de aangewezen geneesheer worden opgeroepen; er dient echter absoluut vermeden dat de beklaagde zich voor dit onderzoek in een gevangenis zou moeten aanbieden, ten einde aan deze enquête de nodige geheimhouding te verzekeren.

De beklaagde mag alle getuigschriften of attesten voorleggen die door zijn gewone geneesheer zijn afgeleverd. De maatschappelijke enquête wordt door een maatschappelijk assistent gedaan.

De synthese van de individuele studie en van de maatschappelijke enquête wordt opgemaakt door de geneesheer-anthropoloog, die daaruit de gevolgtrekkingen maakt en voorstellen doet betreffende de te nemen maatregelen.

Nochtans zal het in sommige gevallen overbodig kunnen

de faire procéder à un examen individuel; il appartiendra alors à l'auxiliaire social de dégager les conclusions de l'enquête à laquelle il a procédé et de proposer au tribunal les mesures à prendre pour assurer le reclassement.

L'enquête cependant ne doit pas entraver l'instruction judiciaire sur les faits reprochés, dont elle est totalement distincte. Cette dernière a, en effet, pour but de rechercher les auteurs d'une infraction et d'établir leur culpabilité.

L'enquête sociale au contraire effectuée par l'agent de probation ne vise qu'à fournir une description complète de la personnalité du délinquant et de son milieu social au juge qui recherche la peine adéquate à lui appliquer.

C) Mise à l'épreuve.

Le champ d'application de la mise à l'épreuve est plus étendu que celui du sursis organisé par la loi du 14 novembre 1947 modifiant la loi du 31 mai 1888.

Les conditions d'application en sont cependant différentes : le sursis pur et simple ne peut être accordé qu'à l'inculpé condamné à une peine d'emprisonnement principal ne dépassant pas deux ans, qui cependant n'a pas d'antécédents criminels ni même correctionnels supérieurs à trois mois d'emprisonnement principal.

Le délai maximum d'épreuve est identique pour le sursis et la probation : cinq ans.

La probation ne peut cependant être d'une durée inférieure à une année.

Par ailleurs, la mise sous probation constitue une mesure restrictive de liberté plus grave que le sursis pur et simple. La surveillance, l'obligation de respecter les conditions imposées, représentent des entraves importantes qui ont fait dire aux Etats-Unis, que le système de probation peut être comparé au traitement dans une prison sans murs.

C'est pourquoi le système de probation peut être appliqué au prévenu sans antécédent criminel qui est condamné à une ou plusieurs peines correctionnelles.

Il va de soi cependant que plus la peine sera forte, plus la juridiction mettra de circonspection à prononcer la mise à l'épreuve.

La probation ne peut être ordonnée ni en matière de police, ni par les tribunaux de police lorsqu'ils connaissent de délits (art. 138 C. Instr. Criminelle), ni par les tribunaux correctionnels jugeant ces derniers délits en degré d'appel. On ne conçoit pas la mise à l'épreuve pour de simples contraventions. D'autre part, les délits dont la connaissance est déferée aux tribunaux de police ne sont généralement pas d'une gravité suffisante pour justifier la procédure de probation, qui est par ailleurs trop complexe pour être appliquée par ces juridictions.

Lorsque le juge estime qu'il y a lieu d'ordonner la mise à l'épreuve, en prononçant une peine privative de liberté, il fixe les conditions générales du sursis à son exécution.

Celles-ci seront essentiellement variées puisqu'il s'agit de cas d'espèce; elles seront déterminées d'après les conclusions de l'enquête préliminaire qui doivent permettre de déterminer les conditions susceptibles de favoriser le reclassement, en tenant compte de la situation du délinquant et des circonstances qui l'ont amené à commettre l'infraction.

A titre exemplatif, citons quelques conditions qui peuvent

bliken een individueel onderzoek te gelasten; aan de maatschappelijke assistent behoort het dan gevolgtrekkingen te maken uit de door hem gedane enquête en aan de rechtbank de maatregelen voor te stellen welke met het oog op de reclassering dienen genomen.

Die enquête moet evenwel het gerechtelijk onderzoek betreffende de telastegelegde feiten niet in de weg staan; ze is er volkomen van onderscheiden. Inderdaad, het gerechtelijk onderzoek heeft ten doel de daders van een misdrijf op te sporen en hun schuld vast te stellen.

De door de probation-agent gedane maatschappelijke enquête daarentegen heeft enkel ten doel een volledige beschrijving van de persoonlijkheid en de maatschappelijke omgeving van de delinquent te bezorgen aan de rechter die oordeelt welke de gepaste straf is die hij moet opleggen.

C) Opdeproefstelling.

Het toepassingsgebied van de opdeproefstelling is uitgebreider dan dat van de schorsing voorzien bij de wet van 14 November 1947, die de wet van 31 Mei 1888 wijzigt.

De toepassingsvoorwaarden er van verschillen evenwel: de eenvoudige schorsing kan slechts worden toegestaan aan de verdachte, veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf van ten hoogste twee jaar, zonder dat hij evenwel criminele noch zelfs correctionele antecedenten van meer dan drie maanden hoofdgevangenisstraf heeft.

De maximum proeftijd is dezelfde voor schorsing en probation: vijf jaar.

Probation mag evenwel niet korter zijn dan één jaar.

Bovendien is de opdeproefstelling een maatregel die de vrijheid beperkt en die zwaarder is dan de eenvoudige schorsing. Het toezicht, de verplichting om de opgelegde voorwaarden na te komen, zijn belangrijke belemmeringen; in de Verenigde Staten is dan ook gezegd geworden dat het probation-stelsel kan vergeleken worden met de behandeling in een gevangenis zonder muren.

Daarom is het dat probation kan toegepast worden op de beklaagde zonder criminele antecedenten die tot een of meer correctionele straffen veroordeeld is. Het spreekt echter van zelf dat het gerecht des te omzichtiger de opdeproefstelling zal uitspreken naarmate de straf zwaarder is.

Probation mag noch in politiezaken, noch door de politierechtbanken wanneer zij kennis nemen van wanbedrijven (art. 138, Wetboek van Strafvordering), noch door de correctionele rechtbanken welke die laatste misdrijven in hoger beroep vonnissen, bevolen worden. Men kan zich de opdeproefstelling niet indenken voor eenvoudige overtredingen. Anderdeels zijn de wanbedrijven waarvan de kennisneming aan de politierechtbanken opgedragen is, over het algemeen niet zwaar genoeg om de probation-procedure te rechtvaardigen, die bovendien te ingewikkeld is om door die gerechten te worden toegepast.

Wanneer de rechter van oordeel is dat er termen zijn om de opdeproefstelling te bevelen, bepaalt hij, bij het uitspreken van een vrijheidsstraf, de algemene voorwaarden die voor de schorsing van de tenuitvoerlegging van die straf zullen gelden.

Deze voorwaarden zullen essentieel verschillen vermits het om speciale gevallen gaat; het is aan de hand van de conclusies van het voorafgaand onderzoek dat het mogelijk zal zijn de voorwaarden te bepalen die de reclassering kunnen bevorderen, terwijl daarbij rekening gehouden wordt met de toestand van de delinquent en de omstandigheden die hem er toe genoopt hebben het misdrijf te plegen.

Bij wijze van voorbeeld, halen wij hier enkele voor-

être imposées au condamné : la mise à tel travail déterminé, un changement de domicile, l'interdiction de l'exercice d'une profession, l'interdiction de fréquenter les salles de jeux, champs de courses, etc..., l'obligation de payer les amendes et les frais de justice, l'obligation d'indemniser la partie civile.

Mais il ne faudrait pas que ce privilège soit accompagné de conditions vexatoires bridant la liberté d'opinion ou limitant sans raison plausible la jouissance de ses droits civils ou de sa liberté d'action.

A cet égard, il faut faire confiance aux juridictions qui ne manqueront pas, comme l'a toujours fait notre magistrature, de respecter les opinions religieuses ou philosophiques des délinquants en déterminant les conditions de la mise à l'épreuve.

La décision ordonnant la mise à l'épreuve doit toujours mentionner la peine privative de liberté, qui sera exécutée en cas d'échec.

Enfin la probation étant une mesure nécessitant la collaboration effective du sujet, il est inutile de souligner que doivent être exclus de la probation, ceux qui présentent des lacunes trop graves dans l'intelligence ou la personnalité.

D) Exécution de la mesure.

L'exécution de la décision judiciaire de probation exige une grande souplesse puisqu'elle constitue une sorte de tutelle d'un condamné qu'elle tend à redresser malgré les circonstances dans lesquelles il peut se trouver.

Il est nécessaire de suivre dès lors chaque cas de près par les rapports de l'agent de probation, chargé d'exercer la tutelle sociale.

La juridiction originaire ne peut être saisie de chaque incident qui exigerait une admonestation, un simple aménagement ou même une adaptation des conditions imposées.

On conçoit d'ailleurs difficilement qu'une juridiction puisse être compétente pour surveiller ultérieurement l'exécution d'une décision coulée en force de chose jugée. Des commissions de probation sont instituées à cet effet.

On s'est demandé s'il n'y avait pas lieu de les créer auprès de chaque tribunal de première instance ou encore de n'en instaurer qu'au siège de chacune des cours d'appel.

L'une et l'autre de ces solutions pourraient présenter des avantages.

Néanmoins, le Gouvernement a cru devoir écarter ces solutions en raison de leurs inconvénients.

Il est à remarquer, en effet, qu'en dehors des frais qu'entraînerait pour la première de celles-ci le grand nombre de commissions, la pénurie de médecins ayant les connaissances spéciales requises constituerait un obstacle majeur à la réalisation de cette mesure. Par contre, dans la seconde hypothèse, les déplacements des personnes appelées à comparaître seraient difficiles et onéreux et, au surplus, la commission siégeant parfois assez loin de la résidence du délinquant, aurait quelques difficultés à connaître les conditions de vie dans lesquelles il se trouve.

C'est pourquoi le projet institue une commission de probation siégeant au chef-lieu de chaque province, solution mitigée mais qui semble cependant la meilleure.

La composition de la commission, inspirée par l'expérience de la loi de défense sociale du 9 avril 1930, présente toutes garanties d'impartialité et de compétence; elle est, en effet, présidée par un magistrat effectif ou honoraire,

waarden aan, welke aan de veroordeelde kunnen worden opgelegd : een bepaalde arbeid te verrichten, verandering van woonplaats, verbod een beroep uit te oefenen, verbod speelzalen, renbanen, enz. te bezoeken, verplichting de geldboeten en de gerechtskosten te betalen, verplichting de burgerlijke partij schadeloos te stellen.

Maar het zou niet mogen zijn dat dit voorrecht samen gaat met plagende voorwaarden die de vrijheid van opinie breidelen of zonder aannemelijke reden het genot van zijn burgerlijke rechten of zijn vrijheid van handelen beperken.

In dit opzicht dient men zich te verlaten op de rechtbanken die zeker, zoals onze magistratuur zulks altijd heeft gedaan, de godsdienstige en wijsgerige opvattingen van de delinquenten zullen eerbiedigen bij het bepalen van de voorwaarden der opdeproefstelling.

De beschikking, waarbij de opdeproefstelling gelast wordt, moet altijd een vrijheidsstraf uitspreken die, in geval van mislukking, uitvoerbaar zal zijn.

Daar probation tenslotte een maatregel is waarbij de werkelijke medewerking van de betrokkene noodzakelijk is, is het onnodig er de nadruk op te leggen dat degenen die op het stuk van de verstandelijke vermogens of de persoonlijkheid te erge leemten vertonen, van probation moeten worden uitgesloten.

D) Tenuitvoerlegging van de maatregel.

De tenuitvoerlegging van de rechterlijke beschikking tot opdeproefstelling vereist veel soepelheid vermits zij een soort van voorgedij uitmaakt van een veroordeelde die zij weder op de rechte weg tracht te brengen in weerwil van de omstandigheden waarin hij zich kan bevinden.

Elk geval behoort derhalve van nabij te worden nagegaan aan de hand van de verslagen van de probation-agent, die met de maatschappelijke voorgedij is belast.

Het is niet mogelijk elk voorval, dat aanleiding zou geven tot berisping, tot een eenvoudige wijziging of zelfs een aanpassing van de opgelegde voorwaarden, bij het oorspronkelijk gerecht aanhangig te maken.

Het valt trouwens moeilijk te begrijpen dat een gerecht zou kunnen bevoegd zijn om naderhand toezicht uit te oefenen op de tenuitvoerlegging van een in kracht van gewijsde gegane beschikking. Te dien einde worden probation-commissies opgericht.

Men heeft zich afgevraagd of er geen aanleiding bestond ze bij elke rechtbank van eerste aanleg op te richten of ook nog om ze enkel in de zetel van elk Hof van beroep in te stellen.

Beide oplossingen zouden voordelen kunnen bieden.

Niettemin heeft de Regering gemeend dat zij die oplossingen wegens de er aan verbonden bezwaren moest afwijzen.

Er valt inderdaad op te merken dat, buiten de kosten die voor de eerste oplossing het groot aantal commissies zou medebrengen, het gebrek aan de geneesheren die de vereiste speciale kundigheden hebben, voor de verwezenlijking van die maatregel een aanzienlijke belemmering zou uitmaken. In de tweede onderstelling integendeel zouden de verplaatsingen van de personen die moeten verschijnen, moeilijk en kostelijk zijn en bovendien zou de commissie die vaak tamelijk ver van de verblijfplaats van de delinquent zetelt, heel wat moeilijkheden hebben om de levensvoorwaarden te kennen waarin hij zich bevindt.

Daarom richt het ontwerp dan ook een probation-commissie op, die in de hoofdplaats van elke provincie zitting houdt : dit is een tussenoplossing die echter de beste lijkt.

De samenstelling van de commissie, ingegeven door de ervaring welke in verband met de wet tot bescherming van de maatschappij van 9 April 1930 werd opgedaan, biedt alle waarborgen van onpartijdigheid en bevoegdheid : de

désigné par le premier président de la Cour d'appel et chargé de veiller à la direction des débats; les trois autres membres sont désignés par le Ministre de la Justice : un avocat, un médecin et un fonctionnaire ou ancien fonctionnaire. Le médecin documente la commission sur les questions médicales ou psychiatriques. Le fonctionnaire expose le point de vue de l'administration.

Chaque membre de la commission a un suppléant.

La commission est enfin complétée par un employé qui y remplit les fonctions de secrétaire.

Le Procureur du Roi assiste aux séances de la commission.

Après la décision de la juridiction ordonnant la mise à l'épreuve, la commission désigne l'agent de probation chargé de veiller à l'observation des conditions.

L'agent de probation ne doit pas nécessairement être celui qui a procédé à l'enquête préliminaire, mais il peut cependant y avoir intérêt à le désigner afin qu'il puisse continuer l'action entreprise dès l'enquête. Parfois, au contraire, il apparaîtra que le choix d'un autre agent serait plus opportun.

La commission précise éventuellement les conditions fixées et les adapte, au besoin, aux circonstances sans pouvoir, cependant, aggraver la situation du condamné.

Elle reçoit les rapports concernant la conduite du délinquant; elle peut l'admonester, au besoin; elle peut aussi, si l'amendement paraît acquis, suspendre les obligations soit en partie, soit même avec l'accord du Procureur du Roi, en totalité; pouvant suspendre les obligations imposées, il est loisible à la commission de les rétablir si elle le juge utile.

Les pouvoirs accordés à la commission se justifient en fait et en droit.

En fait, il ne serait pas possible de saisir la juridiction de tous les incidents qui peuvent se produire au cours de la période d'épreuve et qui nécessite une précision, une adaptation ou même la suppression des conditions imposées. On ne pourrait songer à faire appel au tribunal pour régler des points de détail qui ne mettent pas en cause la décision judiciaire elle-même.

En droit, il est de principe qu'une juridiction ne peut procéder elle-même à l'exécution de la sentence qu'elle a prononcée.

D'autre part, si le ministère public provoque actuellement la mise à exécution des peines, celles-ci sont exécutées par les soins de l'administration. Dans le cas présent, le ministère public saisit la commission qui surveille les modalités d'exécution de la peine.

La procédure devant la commission doit être simple et rapide mais les droits de la défense doivent être respectés.

Aucune décision ne peut être prise par la commission sans que le condamné ait été convoqué et qu'il ait eu la faculté de consulter son dossier.

La commission entend l'agent de probation et peut même décider d'entendre également d'autres personnes.

Elle notifie ses décisions tant au ministère public qu'au condamné.

Si le condamné ou le ministère public de la juridiction qui a prononcé la mise à l'épreuve estime que la commission a outrepassé ses droits, ils peuvent l'un et l'autre saisir cette juridiction.

commission wordt immers voorgezeten door een effectief of eremagistraat, die door de eerste-voorzitter van het Hof van beroep aangewezen wordt en er mede belast is de debatten te leiden; de drie overige leden worden door de Minister van Justitie aangewezen : een advocaat, een geneeskundige en een ambtenaar of gewezen ambtenaar. De geneeskundige documenteert de commissie in geval er zich vraagstukken van geneeskunde of psychiatrie stellen. De ambtenaar zet het standpunt van het bestuur uiteen.

Elk lid van de commissie heeft een plaatsvervanger.

Ten slotte wordt aan de commissie nog een beambte toegevoegd die het ambt van secretaris waarneemt.

De Procureur des Konings woont de vergaderingen van de commissie bij.

Nadat het gerecht er toe besloten heeft de opdeproefstelling te gelasten, wijst de commissie de probation-agent aan die er mede belast is toe te zien dat de voorwaarden worden nagekomen.

De probation-agent moet niet noodzakelijk deze zijn die de voorafgaande enquête heeft gedaan, maar het kan evenwel van belang zijn hem aan te wijzen opdat hij de van af de enquête ondernomen actie zou kunnen voortzetten. Integendeel zal de keuze van een andere agent soms gepaster lijken.

De commissie bepaalt eventueel de vastgestelde voorwaarden nader en past ze, zo nodig, aan de omstandigheden aan zonder dat zij evenwel de toestand van de veroordeelde kan verzwaren.

De verslagen omtrent het gedrag van de delinquent worden aan haar overgelegd; zij mag hem, zo nodig, berispen; zo de verbetering zeker schijnt, kan zij eveneens de verplichtingen hetzij ten dele hetzij zelfs, met de instemming van de Procureur des Konings, geheel schorsen; vermits de commissie de opgelegde voorwaarden kan schorsen, staat het haar vrij ze opnieuw op te leggen zo zij het nuttig acht.

De aan de commissie verleende bevoegdheden zijn in feite en in rechte te verantwoorden.

In feite. Het ware niet mogelijk bij het gerecht al de incidenten aanhangig te maken welke zich gedurende de proeftijd kunnen voordoen en een nadere bepaling, een aanpassing of zelfs de opheffing van de opgelegde voorwaarden vergen. Men zou er niet aan kunnen denken beroep te doen op de rechtbank om kwesties van ondergeschikte aard, die de rechterlijke beschikking zelf niet aantasten, te regelen.

In rechte. Het geldt als beginsel, dat het gerecht zelf niet tot de tenuitvoerlegging van de door hem uitgesproken beschikking kan overgaan.

Indien, anderzijds, het openbaar ministerie thans de tenuitvoerlegging van de straffen uitlokt, worden deze toch ten uitvoer gelegd door toedoen van de administratie. In dit geval maakt het openbaar ministerie de zaak aanhangig bij de commissie die toezicht uitoefent op de modaliteiten van de tenuitvoerlegging van de straf.

De procedure vóór de commissie moet eenvoudig en vlug zijn, doch de rechten van de verdediging moeten geëerbiedigd worden.

De commissie mag geen enkele beslissing nemen zonder dat de veroordeelde werd opgeroepen en hij zijn dossier heeft kunnen raadplegen.

De commissie hoort de probation-agent en kan zelfs beslissen eveneens andere personen te horen.

Zij geeft, zowel aan het openbaar ministerie als aan de veroordeelde, kennis van haar beslissingen.

Zo de veroordeelde of het openbaar ministerie van het gerecht dat de opdeproefstelling heeft uitgesproken, oordeelt dat de commissie haar rechten is te buiten gegaan, kunnen beide de zaak bij dit gerecht aanhangig maken.

Si celle-ci accueille le recours, elle peut soit se borner à annuler la décision soit la réformer.

Le recours à la juridiction qui a prononcé la probation doit être exceptionnel. C'est pourquoi le projet supprime l'appel et l'opposition contre la décision prise par la juridiction sur le recours du ministère public ou du condamné.

* * *

Si la conduite du condamné laisse gravement à désirer ou s'il n'observe pas les conditions qui lui sont imposées, c'est l'échec de la mise à l'épreuve.

A ce moment l'affaire doit être soumise à nouveau, à la juridiction originaire qui apprécie s'il convient de révoquer le sursis à l'exécution de la peine ou s'il est possible de tenter un nouvel essai en modifiant les conditions générales imposées par le premier jugement.

Toutes les voies de recours prévues par le code d'instruction criminelle seront ouvertes contre les décisions de telle nature. Suivant les cas, il peut donc y avoir opposition, appel ou recours en cassation.

Il peut également se produire que le condamné bénéficiaire de la probation se rende coupable d'une nouvelle infraction durant le délai d'épreuve imposé et qu'il soit puni d'une nouvelle peine. Quelle sera alors la juridiction appelée à examiner la suite à donner à la probation dans pareil cas ?

Il a paru préférable de charger la juridiction saisie de la nouvelle infraction plutôt que la juridiction qui avait ordonné la probation de statuer sur ce point. Elle est, en effet, mieux à même d'étudier le cas qui lui est soumis puisqu'elle est saisie de la nouvelle infraction et qu'en conséquence elle pourra mieux doser la juste peine pour cette nouvelle infraction, connaissant la conduite de l'intéressé durant le temps de l'épreuve.

Il y a lieu de distinguer la situation du délinquant placé sous probation qui est condamné durant le temps d'épreuve à une peine criminelle ou à une peine correctionnelle.

S'il est condamné à une peine criminelle, la mesure de probation est révoquée de plein droit.

Par contre, la juridiction qui prononce une peine correctionnelle contre un condamné soumis à la probation, apprécie s'il y a lieu de révoquer la mise à l'épreuve ou d'imposer de nouvelles conditions. Pour pouvoir faire cet examen, le ministère public joint au dossier soumis à la juridiction un rapport de la commission sur le comportement du condamné durant la mise à l'épreuve.

E) Les agents de probation.

Le succès du système de probation dépend essentiellement de la valeur des agents chargés de la surveillance des condamnés mis à l'épreuve. C'est pourquoi ils doivent être choisis avec le plus grand soin.

Ils doivent disposer d'une certaine autorité; être à même d'exercer une influence favorable sur les sujets dont ils s'occupent et faire en sorte que les condamnés mis à l'épreuve aient en eux pleine et entière confiance et les considèrent comme des guides sûrs.

Les agents de probation font rapport à la commission, chaque fois que les circonstances l'exigent, et au moins une fois tous les trois mois.

En cas de difficultés, si malgré tous leurs efforts, la

Zo dit laatste het beroep inwilligt, mag het er zich bij beperken hetzij de beschikking te vernietigen hetzij ze te wijzigen.

Het beroep bij het gerecht dat de probation heeft uitgesproken, moet uitzonderlijk zijn. Daarom schaft het ontwerp het hoger beroep en het verzet af tegen de beslissing die door het gerecht op het beroep van het openbaar ministerie of van de veroordeelde werd genomen.

* * *

Zo het gedrag van de veroordeelde zeer te wensen overlaat of zo hij de hem opgelegde verplichtingen niet nakomt, is de opdeproefstelling mislukt.

De zaak wordt alsdan opnieuw aan het oorspronkelijk gerecht onderworpen, dat nagaat of de schorsing van de tenuitvoerlegging der straf dient te worden ingetrokken, dan wel of het mogelijk is een nieuwe proefneming te wagen door de bij het eerste vonnis opgelegde algemene voorwaarden te wijzigen.

Tegen beslissingen van die aard kunnen al de door het Wetboek van Strafvordering bepaalde rechtsmiddelen worden aangewend. Naargelang van de gevallen kan dus verzet, beroep of voorziening in verbreking ingediend worden.

Het kan ook gebeuren dat de veroordeelde die het genot heeft van de opdeproefstelling zich gedurende de opgelegde proeftijd aan een nieuw misdrijf schuldig maakt en dat hij met een nieuwe straf bestraft wordt. Welke zal dan het gerecht zijn dat zal moeten onderzoeken welk gevolg in dergelijk geval aan de probation dient te worden gegeven ?

Het leek verkieslijker eerder het gerecht dat het nieuw misdrijf te berechten kreeg dan het gerecht dat de opdeproefstelling bevolen had er mede te belasten omtrent dat punt uitspraak te doen. Het is immers beter in staat het haar voorgelegd geval te bestuderen vermits het van het nieuw misdrijf moet kennismaken en dienvolgens, daar het het gedrag van de betrokkenen gedurende de proeftijd kent, beter de gepaste straf voor dat nieuw misdrijf zal kunnen doseren.

Er dient rekening te worden gehouden met de toestand van de onder probation gestelde delinquent die gedurende de proeftijd tot een criminele of tot een correctionele straf wordt veroordeeld.

Wordt hij tot een criminele straf veroordeeld, dan wordt de probation-maatregel van rechtswege ingetrokken.

Het gerecht dat tegen een aan probation onderworpen veroordeelde een correctionele straf uitspreekt, oordeelt daarentegen of er aanleiding bestaat tot intrekking van de opdeproefstelling dan wel tot het opleggen van nieuwe voorwaarden. Opdat dit onderzoek zou kunnen geschieden, voegt het openbaar ministerie bij het aan het gerecht voorgelegd dossier een verslag van de commissie over het gedrag van de veroordeelde gedurende de opdeproefstelling.

E) De probation-agenten.

Het welslagen van het probation-stelsel hangt essentieel af van de bekwaamheid van de agenten die met het toezicht over de op de proef gestelde veroordeelden belast zijn. Daarom moeten zij met de grootste zorg worden uitgekozen.

Zij moeten een zeker gezag hebben, bij machte zijn een gunstige invloed uit te oefenen op de personen waarmede zij zich bemoeien en er voor zorgen dat zij het volste vertrouwen van de op de proef gestelde veroordeelden genieten en dat dezen hen als betrouwbare leiders aanzien.

De probation-agenten brengen aan de commissie verslag uit telkens als de omstandigheden zulks vereisen en ten minste eens om de drie maanden.

Doen zich moeilijkheden voor, laat het gedrag van de

conduite des délinquants qu'ils sont chargés de surveiller laisse gravement à désirer, ils doivent signaler le cas à la commission de probation, qui en saisira le ministère public près la juridiction compétente.

En un mot, ces agents chargés de la surveillance des peines doivent pouvoir répondre de leur activité vis-à-vis des autorités judiciaires et administratives.

Les agents de probation doivent posséder une solide formation non seulement sociale mais même criminologique.

Un arrêté royal d'exécution, ainsi qu'il est prévu à l'article 1 du projet de loi, déterminera le statut et les fonctions des agents de probation.

La rémunération de ceux-ci restera de loin inférieure aux frais d'entretien et de surveillance qu'aurait provoquée la détention des délinquants. Mais, d'autre part, les délinquants mis à l'épreuve, au lieu d'être privés de toute vie sociale, seront maintenus au sein de la famille, qui pourra subsister grâce à leur activité, pour le plus grand profit de la communauté.

L'application de cette méthode de traitement pénal exige, on ne saurait trop insister sur ce point, beaucoup de tact et de circonspection.

Appliquée avec discernement à des cas bien choisis, la mise à l'épreuve des délinquants comblera la lacune que présente notre appareil répressif. Elle apportera une amélioration notable à notre législation pénale, qui s'honore d'avoir toujours été l'une des plus progressives et des plus humaines.

DISPOSITIONS PARTICULIERES.

L'article 9 du projet complète l'article 9 de la loi du 31 mai 1888, modifié par la loi du 14 novembre 1947, en y ajoutant les mots suivants : « prononcé sans sursis ou sans mise à l'épreuve ». Ce dernier article vise en effet le cas du délinquant — ayant été l'objet d'une condamnation avec sursis — qui commet une nouvelle infraction durant le délai d'épreuve.

Rien n'empêche qu'il fasse l'objet d'une nouvelle condamnation avec sursis ou qu'il soit mis à l'épreuve, si les conditions permettant d'appliquer ces mesures se trouvent réunies. Sous l'empire de la loi du 31 mai 1888, modifiée par celle du 14 novembre 1947, si la seconde condamnation dépasse un mois d'emprisonnement principal, la première condamnation devient exécutoire.

Or, en prononçant la seconde condamnation avec sursis ou mise à l'épreuve, le juge émet l'appréciation que l'incarcération éventuelle du condamné n'est pas nécessaire du chef de la seconde infraction.

Il serait, en pareil cas, illogique d'admettre que la première condamnation devient exécutoire et que la peine prononcée du chef de la première infraction doit être effectivement subie.

C'est dans le but de faire cesser cette situation que l'article 9 de la loi du 31 mai 1888 est complété par les mots « prononcé sans sursis et sans mise à l'épreuve ».

Le dernier article du projet assimile la condamnation avec mise à l'épreuve à une condamnation conditionnelle en ce qui concerne les incapacités attachées par la loi à certaines condamnations.

Cette disposition est nécessaire pour ne pas créer une

onder hun toezicht gestelde delinquent, ondanks hun pogingen, zeer te wensen over, dan moeten zij van het geval kennis geven aan de probation-commissie, die het aan het openbaar ministerie bij het bevoegd gerecht zal overleggen.

Met één woord, deze agenten, die met het toezicht over de straf zijn belast, moeten aan de rechterlijke en administratieve overheden rekening en verantwoording kunnen doen over hun activiteit.

De probation-agenten moeten niet alleen een degelijke maatschappelijke maar zelfs criminologische opleiding genoten hebben.

Een koninklijk besluit tot uitvoering zal — zoals voorzien bij artikel 1 van het wetsontwerp — het statuut en de functies van de probation-agenten bepalen.

De bezoldiging van deze laatsten zal merkkelijk minder bedragen dan de kosten van onderhoud en toezicht die de hechtenis van de delinquent zou medegebracht hebben. Doch, aan de andere kant, zullen de op de proef gestelde delinquenten, in stede van uit het maatschappelijk leven te worden geweerd, hun plaats in hun gezin kunnen blijven innemen, zodat ook dit gezin dank aan hun bedrijvigheid zal kunnen bestaan, ten beste van de belangen der gemeenschap.

De toepassing van deze strafrechtelijke behandeling — en op dit punt kan niet genoegzaam de nadruk worden gelegd — vereist veel tact en omzichtigheid.

Wanneer zij op goed gekozen gevallen oordeelkundig wordt toegepast, zal de opdeproefstelling van de delinquenten de leemte die ons strafstelsel vertoont, aanvullen. Zij zal in onze strafwetgeving, die het zich tot een eer rekent steeds een der meest progressieve en meest menselijke te zijn geweest, een grote verbetering brengen.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

Artikel 9 van het ontwerp vult artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888, gewijzigd bij de wet van 14 November 1947 aan, door er de volgende woorden aan toe te voegen : « die zonder schorsing of zonder opdeproefstelling werd uitgesproken ». Dit laatste artikel beoogt, inderdaad, het geval van de delinquent die, na een veroordeling met schorsing te hebben opgelopen, gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf pleegt.

Niets belet dat hij het voorwerp van een nieuwe veroordeling met schorsing zou uitmaken of dat hij op de proef zou worden gesteld indien de voorwaarden, die de toepassing van die maatregelen toelaten, vervuld zijn. Onder de toepassing van de wet van 31 Mei 1888, gewijzigd bij die van 14 November 1947, bijaldien de tweede veroordeling één maand hoofdgevangenisstraf te boven gaat, wordt de eerste veroordeling uitvoerbaar.

Welnu, wanneer de rechter de tweede veroordeling met schorsing of opdeproefstelling uitspreekt, geeft hij het als zijn mening te kennen dat de eventuele opsluiting van de veroordeelde niet nodig is op grond van het tweede misdrijf.

Het ware, in dergelijk geval, onlogisch aan te nemen dat de eerste veroordeling uitvoerbaar wordt en dat de wegens het eerste misdrijf uitgesproken straf effectief moet worden ondergaan.

Het is om aan deze toestand een einde te maken dat artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888 wordt aangevuld met de woorden « die zonder schorsing of zonder opdeproefstelling werd uitgesproken ».

Het laatste artikel van het ontwerp stelt de veroordeling met opdeproefstelling, wat de onbekwaamheden betreft die door de wet aan sommige veroordelingen zijn verbonden, gelijk met een voorwaardelijke veroordeling.

Deze bepaling is noodzakelijk opdat er tussen de ver-

antinomie qui ne serait pas justifiée entre la condamnation avec mise à l'épreuve et la condamnation conditionnelle.

C'est ainsi que l'article 7 du Code électoral dispose notamment qu'en cas de condamnation conditionnelle l'incapacité électorale est suspendue. En vertu de l'article 10 du projet, il en sera de même en cas de condamnation avec probation.

C'est ainsi encore que l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction, pour certains condamnés et pour les faillis, de participer à l'administration et à la surveillance des sociétés, prive du droit d'exercer les fonctions d'administrateur, de commissaire ou de gérant dans certaines sociétés, les personnes condamnées à une peine privative de liberté de trois mois au moins, même conditionnelle du chef de certaines infractions.

En vertu du dernier article du projet, la même déchéance frappera celui qui est condamné à un emprisonnement de trois mois au moins prononcé avec probation.

Le Ministre de la Justice.

oordeling met opdeproefstelling en de voorwaardelijke veroordeling geen onverantwoorde tegenstrijdigheid zou bestaan.

Aldus bepaalt artikel 7 van het Kieswetboek onder meer dat in geval van voorwaardelijke veroordeling de onbevoegdheid om het kiesrecht uit te oefenen opgeschort is. Krachtens artikel 10 van het ontwerp geschiedt hetzelfde in geval van veroordeling met opdeproefstelling.

Zo ook, bij toepassing van het koninklijk besluit n° 22 van 24 October 1934, houdende verbod, ten opzichte van sommige veroordeelden en van de gefalleerden, om deel te nemen aan het beheer van en het toezicht over de vennootschappen, worden de personen die tot een, zelfs voorwaardelijke vrijheidstraf van ten minste drie maanden werden veroordeeld wegens sommige misdrijven, beroofd van het recht tot uitoefening van het ambt van beheerder, van commissaris of van zaakvoerder in sommige vennootschappen.

Krachtens het laatste artikel van het ontwerp zal dezelfde vervallenverklaring degene treffen die veroordeeld wordt tot gevangenisstraf van ten minste drie maanden, met opdeproefstelling uitgesproken.

De Minister van Justitie.

L. LAGAE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 26 avril 1952, d'une demande d'avis sur un projet de loi « établissant le régime de probation dans le système pénal », et le 1er juin 1952 sur un nouveau texte de ce projet, en ayant délibéré en ses séances des 21 mai, 18 et 25 juin, 5 et 9 juillet 1952, a donné en séance du 9 juillet 1952 l'avis suivant :

Aux termes de l'article 5 du projet du Gouvernement, l'agent de probation fait rapport périodiquement ou lorsque les circonstances l'exigent et peut proposer à la commission toutes mesures qu'il juge appropriées.

Le Conseil d'Etat est d'avis qu'il y aurait lieu de préciser les règles à suivre par la commission dans le cas où elle estime devoir reviser les obligations imposées au condamné, à la suite du rapport dont elle viendrait à être saisie.

Le Conseil d'Etat propose également un texte qui prévoit, en cas de violation de la loi, un recours devant la juridiction qui a prononcé la mise à l'épreuve, notamment, si la commission avait imposé des mesures nouvelles plus sévères que celles fixées par la juridiction de jugement.

* * *

Sous réserve de ces observations, le Conseil d'Etat propose d'apporter à certains articles du projet des modifications de forme qui ne nécessitent pas de commentaires et ressortent des textes ci-après :

Article 2. — Alinéa 3.

Dans le cas contraire, ces peines seront exécutées.

Article 4.

La commission désigne l'agent de probation chargé de veiller à l'exécution des conditions fixées par la décision judiciaire et en informe le condamné par lettre recommandée à la poste.

Toutes les fois que l'agent de probation l'estime utile ou en est requis, et au moins tous les trois mois, il fait rapport à la commission sur la conduite du condamné et propose toutes mesures qu'il juge appropriées.

Article 5.

§ 1er. S'il y a lieu, la commission précise les conditions fixées par la décision judiciaire et les adapte aux circonstances. Elle ne peut toutefois rendre ces conditions plus sévères.

Si l'amendement du condamné paraît acquis, la commission peut suspendre en tout ou en partie les obligations imposées. La suspension totale ne peut être prononcée que sur avis conforme du procureur du Roi.

Avant toute décision, le condamné est convoqué devant la commission, par lettre recommandée à la poste, huit jours au moins avant la date fixée pour la comparution. Le dossier est mis pendant quarante-huit heures à la disposition du condamné et de son conseil.

Les décisions de la commission sont notifiées, par lettre recommandée à la poste, dans un délai de trois jours, non compris les dimanches ou jours fériés, au condamné ainsi qu'au ministère public près la juridiction qui a prononcé la condamnation avec mise à l'épreuve.

§ 2. En cas de violation des dispositions prévues au § 1er, le ministère public, par réquisition et le condamné, par requête, peuvent en tout temps saisir la juridiction qui a prononcé la mise à l'épreuve. Cette réquisition et cette requête sont écrites et motivées.

Le président de la juridiction appelée à statuer fait indiquer au moins huit jours d'avance sur un registre spécial, tenu au greffe, les lieu, jour et heure de la comparution. Le greffier en donne avis au condamné par lettre recommandée à la poste. Le dossier est mis pendant quarante-huit heures à la disposition du condamné et de son conseil.

Si la juridiction accueille le recours, elle peut réformer la décision de la commission.

La décision rendue sur ce recours n'est susceptible ni d'appel, ni d'opposition.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 26e April 1952 door de Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « waarbij het probation-regime in het strafstelsel wordt ingevoerd », en de 1ste Juni 1952 over een nieuwe tekst van dit ontwerp na op zijn zittingen van 21 Mei, 18 en 25 Juni, 5 en 9 Juli 1952 daarover te hebben beraadslaagd, heeft ter zitting van 9 Juli 1952 het volgend advies gegeven :

Naar luid van artikel 5 van het ontwerp der Regering brengt de probation-agent periodiek of wanneer de omstandigheden zulks vereisen, verslag uit en kan hij aan de commissie alle maatregelen voorstellen welke hij geschikt acht.

De Raad van State is van advies dat nader zou moeten worden bepaald volgens welke regelen de commissie dient te werk te gaan wanneer zij, ingevolge het bij haar ingediende verslag, een herziening van de aan de veroordeelde opgelegde verplichtingen noodzakelijk acht.

De Raad van State stelt ook een tekst voor krachtens welke beroep bij het gerecht dat de opdeproefstelling heeft uitgesproken openstaat in geval van schending der wet, namelijk wanneer de commissie nieuwe maatregelen heeft opgelegd die strenger zijn dan deze welke door het gerecht van wijzen waren bepaald.

* * *

Onder voorbehoud van de opmerkingen beveelt de Raad van State voor sommige artikelen van het ontwerp vormwijzigingen aan die geen commentaar behoeven en die uit de navolgende teksten blijken :

Artikel 2. — Derde lid.

In het tegenovergestelde geval, worden die straffen ten uitvoer gelegd.

Artikel 4.

De commissie wijst de probation-agent aan die er mede belast is toe te zien dat de bij de rechterlijke beslissing bepaalde voorwaarden worden nagekomen, en stelt de veroordeelde daarvan in kennis bij een ter post aangetekende brief.

Telkens wanneer de probation-agent het nuttig acht of hij daartoe verzocht wordt, en ten minste om de drie maanden brengt hij over het gedrag van de veroordeelde aan de commissie verslag uit en stelt hij alle, naar zijn mening passende maatregelen voor.

Artikel 5.

§ 1. Zo daartoe gronden voorhanden zijn, bepaalt de commissie de bij de rechterlijke commissie omschreven voorwaarden nader en past zij deze aan de omstandigheden aan. Zij kan die voorwaarden nochtans niet verscherpen.

Zo de verbetering van de veroordeelde zeker schijnt kan de commissie de opgelegde verplichtingen geheel of ten dele schorsen. Algehele schorsing kan niet worden uitgesproken dan op eensluidend advies van de procureur des Konings.

Vóór iedere beslissing wordt de veroordeelde bij een ter post aangetekende brief, ten minste acht dagen vóór die waarop hij moet verschijnen, voor de commissie opgeroepen. Het dossier wordt gedurende acht en veertig uren ter beschikking van de veroordeelde en zijn raadsman gehouden.

Van de beslissingen der commissie wordt binnen drie dagen, zon- of feestdagen niet medegerekend, bij een ter post aangetekende brief kennis gegeven aan de veroordeelde alsmede aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de veroordeling met opdeproefstelling uitgesproken heeft.

§ 2. Schending van het bepaalde onder § 1 kan door het openbaar ministerie, bij vordering, en door de veroordeelde, bij verzoekschrift, te allen tijde aanhangig worden gemaakt bij het gerecht dat de opdeproefstelling heeft uitgesproken. Vordering en verzoek moeten schriftelijk ingediend worden en met redenen omkleed zijn.

Plaats, dag en uur der verschijning worden op bevel van de voorzitter van het gerecht dat uitspraak moet doen, van ten minste acht dagen tevoren in een bijzonder ter griffie bijgehouden register vermeld. De griffier stelt de veroordeelde daarvan in kennis bij een ter post aangetekende brief. Het dossier wordt gedurende acht en veertig uren ter beschikking van de veroordeelde en van zijn raadsman gehouden.

Het gerecht kan, zo het het beroep inwilligt, de beslissing van de commissie wijzigen.

Tegen de beslissing op dat beroep is geen hoger beroep, noch verzet mogelijk.

Article 6.

Si la conduite du condamné laisse gravement à désirer ou s'il n'observe pas les conditions imposées, la commission fait rapport au ministère public près la juridiction qui a prononcé la condamnation.

Sur rapport de la commission ou agissant d'office, le ministère public saisit cette juridiction qui décide s'il y a lieu d'imposer de nouvelles conditions ou de révoquer la mesure de probation. Si la condamnation a été prononcée par la cour d'assises, celle-ci statue sans l'intervention du jury. La décision est toujours susceptible des voies de recours prévues au Code d'instruction criminelle.

Article 7.

Si, durant le délai d'épreuve le condamné est l'objet d'une condamnation à une peine correctionnelle, la mesure de probation est révoquée de plein droit et le ministère public en informe la commission.

Si, durant ce même délai, le condamné est l'objet d'une condamnation à une peine correctionnelle, la juridiction qui la prononce décide s'il y a lieu d'imposer de nouvelles conditions ou de révoquer la mesure de probation.

A cet effet, un rapport de la commission sur la conduite de l'intéressé pendant la mise à l'épreuve est versé au dossier.

En cas de révocation de la mesure de probation, la peine dont l'exécution avait été suspendue et celle faisant l'objet de la nouvelle condamnation seront cumulées.

La chambre était composée de :

Messieurs : J. Suetens, premier président du Conseil d'Etat, président,

M. Somerhausen et G. Van Bunnan, conseillers d'Etat;

E. Van Dievoet et F. Duchene, assesseurs de la section de législation;

G. Piquet, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. Suetens.

Le Greffier.

(s.) G. PIQUET.

Le Président.

(s.) J. SUETENS.

Pour expédition délivrée à M. le Ministre de la Justice.

Le 17 juillet 1952.

Pour le Greffier du Conseil d'Etat.

Le Greffier adjoint,
G. PIQUET.

Artikel 6.

Zo het gedrag van de veroordeelde zeer te wensen overlaat of zo hij de opgelegde verplichtingen niet nakomt, brengt de commissie verslag uit aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de veroordeling heeft uitgesproken.

Het openbaar ministerie maakt, ingevolge het verslag van de commissie of van ambtswege, de zaak aanhangig bij dit gerecht hetwelk beslist of er aanleiding bestaat tot het opleggen van nieuwe voorwaarden dan wel tot intrekking van de probation-maatregel. Werd de veroordeling uitgesproken door het hof van assisen, dan beslist dit laatste buiten de tussenkomst van de jury. Tegen de beslissing kunnen steeds de in het wetboek van strafvordering bepaalde rechtsmiddelen aangewend worden.

Artikel 7.

Indien de veroordeelde gedurende de proeftijd het voorwerp is van een veroordeling tot een criminele straf, dan wordt de probat-maatregel van rechtswege ingetrokken en brengt het openbaar ministerie de commissie daarvan op de hoogte.

Indien de veroordeelde gedurende de proeftijd het voorwerp is van een veroordeling tot een correctionele straf, dan beslist het gerecht dat ze uitspreekt of er aanleiding bestaat tot het opleggen van nieuwe voorwaarden dan wel tot intrekking van de probation-maatregel.

Daartoe wordt een verslag van de commissie over het gedrag van de betrokkene gedurende de opdeproefstelling bij het dossier gevoegd.

Bij intrekking van de probation-maatregel worden de straf waarvan de tenuitvoerlegging was geschorst en die welke door de nieuwe veroordeling is opgelegd, samengevoegd. »

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : J. Suetens, eerste-voorzitter van de Raad van State, voorzitter;

M. Somerhausen en G. Van Bunnan, raadsheren van State;

E. Van Dievoet en F. Duchene, bijzitters van de afdeling wetgeving;

G. Piquet, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. Suetens.

De Griffier.

(w.g.) G. PIQUET.

De Voorzitter.

(w.g.) J. SUETENS.

Voor uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Justitie.

De 17e Juli 1952.

Voor de Griffier van de Raad van State,

De Adjunct-griffier,
G. PIQUET.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres Législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Le ministère public, le juge d'instruction, la juridiction d'instruction ou de jugement peuvent, en vue de l'application éventuelle de la mesure prévue à l'article 2, faire procéder, avec l'accord de l'inculpé, à une enquête sociale sur son comportement et son milieu par un agent de probation dont le statut et les fonctions sont déterminés par le Roi.

Art. 2.

Les cours et tribunaux, à l'exception des tribunaux de police, en condamnant à une ou plusieurs peines correctionnelles, peuvent, lorsque le condamné n'a pas encore encouru de condamnation antérieure à une peine criminelle, ordonner par décision motivée qu'il sera sursis à l'emprisonnement mais que le condamné sera mis à l'épreuve pendant un délai qui ne pourra être inférieur à une année ni excéder cinq ans à dater du prononcé du jugement ou de l'arrêt. Ces juridictions indiqueront les conditions générales de cette mise à l'épreuve.

Les condamnations aux peines dont l'exécution aura été ainsi suspendue seront considérées comme non avenues si, pendant ce délai, la mise à l'épreuve n'a pas été révoquée.

Dans le cas contraire, les peines seront exécutées.

Art. 3.

Il est institué auprès du tribunal siégeant au chef-lieu de chaque province une commission de probation dont la compétence territoriale et le fonctionnement sont réglés par le Roi. Elle est composée d'un président magistrat effectif ou honoraire désignés par le Premier président de la Cour d'appel et de trois membres désigné par le Ministre de la Justice : un avocat choisi sur une double liste de trois noms présentée par le Procureur du Roi et le Bâtonnier de l'Ordre, un médecin et un fonctionnaire ou ancien fonctionnaire. Chaque membre de la commission a un suppléant. Un employé désigné par le Ministre de la Justice fait fonction de secrétaire. Le Procureur du Roi assiste aux séances de la commission et donne son avis.

Art. 4.

La commission désigne l'agent de probation chargé de veiller à l'exécution des conditions fixées par la décision

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste artikel.

Het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter, de rechtsmacht van onderzoek of van wijzen kunnen, met het oog op de gebeurlijke toepassing van de maatregel, bepaald in artikel 2, met de instemming van de verdachte, nopens diens gedraging en milieu een maatschappelijke enquête doen instellen door een probation-agent wiens statuut en functies door de Koning worden bepaald.

Art. 2.

Heeft de veroordeelde vroeger nog geen veroordeling tot een criminele straf opgelopen, dan kunnen de hoven en rechtbanken, met uitzondering van de politierechtbanken, bij veroordeling tot één of meer correctionele straffen, bij gemotiveerde beslissing bevelen dat de gevangenisstraf zal worden geschorst, maar dat de veroordeelde op proef zal worden gesteld voor een termijn, die niet korter mag zijn dan één jaar noch vijf jaar mag te boven gaan, te rekenen van de uitspraak van het vonnis of van het arrest. Deze gerechten bepalen de algemene voorwaarden van die opdeproefstelling.

De veroordelingen tot de straffen waarvan de tenuitvoerlegging aldus werd geschorst, worden geacht niet te bestaan, indien de opdeproefstelling gedurende die termijn niet ingetrokken werd.

In het tegenovergestelde geval, worden die straffen ten uitvoer gelegd.

Art. 3.

Bij de rechtbank die in de hoofdplaats van elke provincie zetelt, wordt een probation-commissie opgericht, waarvan de territoriale bevoegdheid en de werkwijze door de Koning worden geregeld. Ze bestaat uit een voorzitter, die een effectief of ere-magistraat is en aangewezen wordt door de eerste-voorzitter van het Hof van beroep, en uit drie door de Minister van Justitie aangewezen leden : een advocaat gekozen uit een tweevoudige lijst met drie namen, door de procureur des Konings en de stafhouder van de Orde voorgedragen, een geneeskundige en een ambtenaar of gewezen ambtenaar. Elk lid van de commissie heeft een plaatsvervanger. Een door de Minister van Justitie aangewezen beambte neemt het ambt van secretaris waar. De procureur des Konings woont de vergaderingen van de commissie bij en geeft zijn advies.

Art. 4.

De commissie wijst de probation-agent aan die er mede belast is toe te zien dat de bij de rechterlijke beslissing

judiciaire et en informe le condamné par lettre recommandée à la poste.

Toutes les fois que l'agent de probation l'estime utile ou en est requis, et au moins tous les trois mois, il fait rapport à la commission sur la conduite du condamné et propose toutes mesures qu'il juge appropriées.

Art. 5.

§ 1er. S'il y a lieu, la commission précise les conditions fixées par la décision judiciaire et les adapte aux circonstances. Elle ne peut toutefois rendre ces conditions plus sévères.

Si l'amendement du condamné paraît acquis, la commission peut suspendre en tout ou en partie les obligations imposées. La suspension totale ne peut être prononcée que sur avis conforme du procureur du Roi.

Avant toute décision, le condamné est convoqué devant la commission, par lettre recommandée à la poste, huit jours au moins avant la date fixée pour la comparution. Le dossier est mis pendant quarante-huit heures à la disposition du condamné et de son conseil.

Les décisions de la commission sont notifiées, par lettre recommandée à la poste, dans un délai de trois jours, non compris les dimanches ou jours fériés, au condamné ainsi qu'au ministère public près la juridiction qui a prononcé la condamnation avec mise à l'épreuve.

§ 2. En cas de violation des dispositions prévues au § 1er, le ministère public, par réquisition, et le condamné, par requête, peuvent en tout temps saisir la juridiction qui a prononcé la mise à l'épreuve. Cette réquisition et cette requête sont écrites et motivées.

Le président de la juridiction appelée à statuer fait indiquer au moins huit jours d'avance sur un registre spécial, tenu au greffe, les lieu, jour et heure de la comparution. Le greffier en donne avis au condamné par lettre recommandée à la poste. Le dossier est mis pendant quarante-huit heures à la disposition du condamné et de son conseil.

Si la juridiction accueille le recours, elle peut réformer la décision de la commission.

La décision rendue sur ce recours n'est susceptible ni d'appel, ni d'opposition.

Art. 6.

Si la conduite du condamné laisse gravement à désirer ou s'il n'observe pas les conditions imposées, la commission fait rapport au ministère public près la juridiction qui a prononcé la condamnation.

Sur rapport de la commission ou agissant d'office, le ministère public saisit cette juridiction qui décide s'il y a lieu d'imposer de nouvelles conditions ou de révoquer la mesure de probation. Si la condamnation a été prononcée par la cour d'assises, celle-ci statue sans l'intervention du jury. La décision est toujours susceptible des voies de recours prévues au Code d'instruction criminelle.

bepaalde voorwaarden worden nagekomen, en stelt de veroordeelde daarvan in kennis bij een ter post aangetekende brief.

Telkens wanneer de probation-agent het nuttig acht of hij daartoe verzocht wordt, en ten minste om de drie maanden brengt hij over het gedrag van de veroordeelde aan de commissie verslag uit en stelt hij alle, naar zijn mening passende maatregelen voor.

Art. 5.

§ 1. Zo daartoe gronden voorhanden zijn, bepaalt de commissie de bij de rechterlijke beslissing omschreven voorwaarden nader en past zij deze aan de omstandigheden aan. Zij kan die voorwaarden nochtans niet verscherpen.

Zo de verbetering van de veroordeelde zeker schijnt kan de commissie de opgelegde verplichtingen geheel of ten dele schorsen. Algehele schorsing kan niet worden uitgesproken dan op eensluidend advies van de procureur des Konings.

Vóór iedere beslissing wordt de veroordeelde bij een ter post aangetekende brief, ten minste acht dagen vóór die waarop hij moet verschijnen, vóór de commissie opgeroepen. Het dossier wordt gedurende acht en veertig uren ter beschikking van de veroordeelde en zijn raadsman gehouden.

Van de beslissingen der commissie wordt binnen drie dagen, Zon- of feestdagen niet medegerekend, bij een ter post aangetekende brief kennis gegeven aan de veroordeelde alsmede aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de veroordeling met opdeproefstelling uitgesproken heeft.

§ 2. Schending van het bepaalde onder § 1 kan door het openbaar ministerie, bij vordering, en door de veroordeelde, bij verzoekschrift, te allen tijde aanhangig worden gemaakt bij het gerecht dat de opdeproefstelling heeft uitgesproken. Vordering en verzoek moeten schriftelijk ingediend worden en met redenen omkleed zijn.

Plaats, dag en uur der verschijning worden op bevel van de voorzitter van het gerecht dat uitspraak moet doen, van ten minste acht dagen tevoren in een bijzonder, ter griffie bijgehouden register vermeld. De griffier stelt de veroordeelde daarvan in kennis bij een ter post aangetekende brief. Het dossier wordt gedurende acht en veertig uren ter beschikking van de veroordeelde en van zijn raadsman gehouden.

Het gerecht kan, zo het het beroep inwilligt, de beslissing van de commissie wijzigen.

Tegen de beslissing op dat beroep is geen hoger beroep, noch verzet mogelijk.

Art. 6.

Zo het gedrag van de veroordeelde zeer te wensen overlaat of zo hij de opgelegde verplichtingen niet nakomt, brengt de commissie verslag uit aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de veroordeling heeft uitgesproken.

Het openbaar ministerie maakt ingevolge het verslag van de commissie of van ambtswege, de zaak aanhangig bij dit gerecht hetwelk beslist of er aanleiding bestaat tot het opleggen van nieuwe voorwaarden dan wel tot intrekking van de probation-maatregel. Wird de veroordeling uitgesproken door het Hof van assisen, dan beslist dit laatste buiten de tussenkomst van de jury. Tegen de beslissing kunnen steeds de in het Wetboek van strafvordering bepaalde rechtsmiddelen aangewend worden.

Art. 7.

Si, durant le délai d'épreuve, le condamné est l'objet d'une condamnation à une peine criminelle, la mesure de probation est révoquée de plein droit et le ministère public en informe la commission.

Si, durant ce même délai, le condamné est l'objet d'une condamnation à une peine correctionnelle, la juridiction qui la prononce décide s'il y a lieu d'imposer de nouvelles conditions ou de révoquer la mesure de probation.

A cet effet, un rapport de la commission sur la conduite de l'intéressé pendant la mise à l'épreuve est versé au dossier.

En cas de révocation de la mesure de probation, la peine dont l'exécution avait été suspendue et celle faisant l'objet de la nouvelle condamnation seront cumulées.

Art. 8.

Le ministère public peut procéder à l'arrestation du condamné placé sous probation à charge d'en saisir la juridiction qui a prononcé la condamnation. Celle-ci devra statuer conformément à l'article 6 dans un délai de quinze jours à dater de cette arrestation. Si elle décide qu'il n'y a pas lieu de révoquer la probation, l'intéressé sera immédiatement mis en liberté nonobstant appel.

Art. 9.

L'alinéa 2 de l'article 9 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal, modifié par la loi du 14 novembre 1947, est remplacé par le texte suivant :

« La condamnation aux peines dont l'exécution aura été ainsi suspendue sera considérée comme non avenue si pendant ce délai le condamné n'encourt pas de condamnation nouvelle à une peine criminelle ou à un emprisonnement principal de plus d'un mois prononcé sans sursis ou sans mise à l'épreuve. »

Art. 10.

La condamnation avec mise à l'épreuve est assimilée à une condamnation conditionnelle en ce qui concerne les incapacités attachées par la loi à certaines condamnations.

Donné à Bruxelles, le 18 octobre 1952.

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

L. LAGAE.

Art. 7.

Indien de veroordeelde gedurende de proeftijd het voorwerp is van een veroordeling tot een criminele straf, dan wordt de probation-maatregel van rechtswege ingetrokken en brengt het openbaar ministerie de commissie daarvan op de hoogte.

Indien de veroordeelde gedurende de proeftijd het voorwerp is van een veroordeling tot een correctionele straf, dan beslist het gerecht dat ze uitspreekt of er aanleiding bestaat tot het opleggen van nieuwe voorwaarden dan wel tot intrekking van de probation-maatregel.

Daartoe wordt een verslag van de commissie over het gedrag van de betrokkene gedurende de opdeproefstelling bij het dossier gevoegd.

Bij intrekking van de probation-maatregel worden de straf waarvan de tenuitvoerlegging was geschorst en die welke door de nieuwe veroordeling is opgelegd, samen-gevoegd.

Art. 8.

Het openbaar ministerie kan de onder probation gestelde veroordeelde doen aanhouden, met last de zaak aanhangig te maken bij het gerecht dat de veroordeling heeft uitgesproken. Dit moet, overeenkomstig artikel 6, uitspraak doen binnen een termijn van vijftien dagen, te rekenen van deze aanhouding. Beslist het dat de probation niet dient te worden ingetrokken, dan wordt de betrokkene, niettegenstaande hoger beroep, onmiddellijk in vrijheid gesteld.

Art. 9.

Lid 2 van artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888, waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd, zoals het werd gewijzigd bij de wet van 14 November 1947, wordt door de volgende tekst vervangen :

« De veroordeling tot de straffen waarvan de tenuitvoerlegging aldus werd geschorst, wordt geacht niet te bestaan indien, gedurende die termijn, de veroordeelde geen nieuwe veroordeling oploopt tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand, die zonder schorsing of zonder opdeproefstelling werd uitgesproken. »

Art. 10.

De veroordeling met opdeproefstelling wordt, wat de onbekwaamheden betreft die door de wet aan sommige veroordelingen verbonden zijn, gelijkgesteld met een voorwaardelijke veroordeling.

Gegeven te Brussel, de 18^e October 1952.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Justitie,